

Foto: Manko Kolic/Svenska Röda Korset

Foto: SARC Hems

Svenska Röda Korsets skyddspolicy

Beslutat av styrelsen
15 februari 2019

INLEDNING

Denna policy beskriver hur Svenska Röda Korset ska arbeta för att säkerställa att alla våra verksamheter har ett grundläggande skyddsperspektiv. Att hjälpa människor att ta tillvara på sina intressen och rättigheter är en central del i Svenska Röda Korsets arbete med att förhindra och lindra mänskligt lidande.

Denna policy gäller för alla förtroendevalda, frivilliga, anställda, delegater, praktikanter, studerande, konsulter, arvoderade eller andra som har åtagit sig uppdrag för, eller på annat sätt representerar, Svenska Röda Korset i Sverige och/eller utomlands. I denna policy benämns dessa som rödakorsare. Policyn gäller också för de internationella samarbeten Svenska Röda Korset har med andra nationella föreningar och andra delar av rödakors- och rödahalvmånerörelsen.

Svenska Röda Korset ska säkerställa att alla parter är informerade om förekomsten av denna policy och dess konsekvenser.

VÅRA ÅTAGANDEN

1. Vi ska verka för att stärka människors säkerhet, värdighet och rättigheter, utifrån varje individs behov och utan diskriminering.
2. Vi ska ha ett grundläggande skyddsperspektiv i samtliga verksamheter.
3. Barn löper särskild risk för utsatthet och att bli utnyttjade och exploaterade. Skyddsåtgärder riktade mot barn ska därför alltid utgå från barnets bästa.
4. Målgruppen ska inkluderas och göras delaktig i vårt arbete med skydd; vi ska arbeta *med* människor och inte *för* människor.
5. Principen att inte orsaka skada ska vara central i allt arbete. I detta ingår att hantera känslig information på ett sätt som inte äventyrar människors säkerhet.

BAKGRUND

Svenska Röda Korset har en långtgående erfarenhet av att arbeta med människor som befinner sig i utsatta situationer och har behov av skydd. Enligt våra stadgar är Svenska Röda Korsets ändamål att förhindra och lindra mänskligt lidande var och när det än förekommer, *skydda* liv och hälsa och säkerställa respekt för varje människas värde, särskilt under tider av väpnad konflikt och andra nödsituationer. Svenska Röda Korset ska även förmedla bistånd och *skydd* för personer som drabbas av väpnade konflikter samt för personer som drabbas av naturkatastrofer och andra nödsituationer.

Enkelt uttryckt är *skydd* aktiviteter för att skydda människor mot kränkningar av deras rättigheter. Ett skyddsperspektiv är viktigt för att tillvarata individers rättigheter och motverka skada hos Svenska Röda Korsets målgrupper, men också för att säkerställa att våra verksamheter är utformade utifrån målgruppens behov och perspektiv. Skydd är därför essentiellt för alla verksamheter inom Svenska Röda Korset.

Som humanitär aktör har Svenska Röda Korset ett ansvar att sätta skyddsperspektivet i centrum för humanitära aktiviteter. Våra grundprinciper utgör ett ramverk för hur en nationell förening kan agera för att ge skydd. Principerna kräver att nationella föreningar prioriterar att skydda liv och hälsa. Humanitets- och opartiskhetsprinciperna placerar individen i risk i centrum för våra insatser.

En underlåtenhet att identifiera och hantera ett skyddsbehov hos Svenska Röda Korsets målgrupper kan medföra negativa konsekvenser för våra målgrupper och skulle därför inte vara förenligt med våra grundprinciper och principen om att inte orsaka skada.

TILLÄMPNING AV POLICYN

Det övergripande ansvaret för att organisationen lever upp till policyn ligger på Svenska Röda Korsets styrelse och ledningsgrupp. Kretsstyrelserna och regionråden har ansvaret för att verksamheten på lokal nivå bedrivs i linje med policyn. Respektive verksamhetsansvarig är ansvarig för att det finns relevanta rutiner och uppföljning på plats för att säkerställa efterlevnad av policyn. Alla rödakorsare har ett personligt ansvar att själva agera i enlighet med denna policy samt uppmärksamma och agera vid fall av överträdelse mot policyn.

Alla som arbetar inom Svenska Röda Korset ska ha grundläggande kompetens i skyddsfrågor och har ett grundläggande ansvar för att organisationen agerar i enlighet med denna policy. Anställda och frivilliga som arbetar med att säkerställa ett grundläggande skyddsperspektiv behöver agera utifrån fastställda rutiner inom ramen för respektive verksamhet. Var och en behöver, utifrån roll och uppgift i skyddsarbetet, ha rätt kompetens för att kunna utföra arbetet på ett professionellt sätt.

En skyddsdialog med myndigheter och andra ansvariga aktörer ska i första hand föras av tjänstepersoner. I vissa fall kan frivilliga föra skyddsdialoger i samråd med tjänsteperson, till exempel vid skyddsdialoger med en lokalt ansvarig aktör. Kontakter med centrala myndigheter samt internationella kontakter i Svenska Röda Korsets namn sker alltid av ansvarig tjänsteperson.

Informerat samtycke krävs alltid i enskilda ärenden och vid åtgärder som innehåller information ur vilken individer kan identifieras.

Stöd för kretsar vid integreringen av ett grundläggande skyddsperspektiv kommer att finnas bland annat genom riktlinjer och verktyg för att göra behovsanalyser.

Ett grundläggande skyddsperspektiv

Ett *grundläggande skyddsperspektiv* innebär att ha förmågan att identifiera skyddsbehov hos våra målgrupper och vidta relevanta åtgärder. Ett grundläggande skyddsperspektiv innebär dock inte att vi måste tillgodose samtliga skyddsbehov, utan att vi har en förmåga att prioritera och agera på dem.

Svenska Röda Korset ska verka för målgruppernas delaktighet och inflytande i skyddsperspektivet. En viktig del i detta är att målgruppen känner till och kan åtnjuta sina rättigheter.

Ett grundläggande skyddsperspektiv innebär även en förmåga att tillgodose skyddsbehov utan diskriminering och med beaktande av genus- och mångfaldsperspektiv. Skyddsbehov såväl som utsatthet och risk påverkas av ett komplext samspel mellan olika individuella, socioekonomiska, politiska och miljömässiga faktorer som kan vara föränderliga över tid.

För att säkerställa att våra verksamheter och aktiviteter är adekvata, relevanta och effektiva, ska dessa utgå ifrån en analys av målgruppernas utsatthet, risk och skyddsbehov. Eftersom såväl utsatthet och risk som skyddsbehov kan variera över tid ska en sådan analys uppdateras och utvärderas regelbundet. Vissa grupper kan finna sig i en särskilt utsatt situation som en följd av diskriminering och marginalisering och kan därför behöva särskilda skyddsåtgärder.

Särskilt om barn

Barn kan vara i behov av särskilt skydd och särskild omvårdnad, inklusive lämpligt rättsligt skydd. Särskilt fokus måste därför läggas på att skydda barn och göra barn delaktiga när vi planerar, genomför och utvärderar aktiviteter som berör dem. Svenska Röda Korset ska värna barns rättigheter och verka för att myndigheter och andra ansvariga aktörer efterlever de skyldigheter som åläggs dem såsom enligt barnkonventionen. Barnets bästa och barnets säkerhet ska komma i första rummet för alla barn som tar del av eller är engagerade i våra verksamheter och särskilt att minimera risken för övergrepp. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet.

Definitioner

Med *skydd* avses all verksamhet som syftar till att skydda varje människa mot kränkningar av dennes rättigheter enligt tillämplig rätt. Skydd ska åtgärda både orsaker, konsekvenser och omständigheter kring kränkningarna. Skydd syftar till att myndigheter och andra aktörer ska efterleva sina skyldigheter och respektera enskildas rättigheter.

Ett *skyddsbehov* uppstår när en individ eller grupp ("målgrupp") inte har tillgång till eller kan åtnjuta sina grundläggande rättigheter eller intressen och inte längre erhåller skydd från myndigheterna.

En *skyddsåtgärd* eller *skyddsaktivitet* avser sådana handlingar, åtgärder eller aktiviteter, som utförs för att möta målgruppens och/eller individens skyddsbehov. Skyddsåtgärder kan vara förebyggande, omedelbara, reparerande eller samhällsbyggande. För att bibehålla ett grundläggande skyddsbehov behövs ofta en kombination av dessa aktiviteter, som kan vara av varierande storlek och omfattning.

En *skyddsdialog*, eller så kallad humanitär diplomati, är en kommunikation – skriftlig och/eller muntlig, formell och/eller informell – i syfte att få berörda myndigheter eller andra ansvariga aktörer att agera till målgruppens fördel och/eller påminna dem om sina skyldigheter. Skyddsdialogen kan syfta dels till att skydda enskilda individer mot pågående missförhållanden och övergrepp, dels till att åstadkomma samhälleliga förbättringar för många såsom ändrad lagstiftning och policy. Skyddsarbetet är därför även en del av vårt påverkansarbete och sker på olika nivåer (lokalt, nationellt, och internationellt).

REFERENSER

- ICRC Protection policy
- ICRC Professional Standards for Protection Work
- The Sphere Handbook: Humanitarian Charter and Minimum Standards in Humanitarian Response
- SRK:s Humanitära Strategi 2016-2019
- Inter-Agency Standing Committee policy on protection in humanitarian action, 2016.
https://interagencystandingcommittee.org/system/files/iasc_policy_on_protection_in_humanitarian_action_0.pdf
- SRK:s policy mot diskriminering och för inkludering
- ICRC, Enhancing Protection for Civilians in Armed Conflict and Other Situations of Violence, 2012
- IFRC's Humanitarian Diplomacy Policy
- UNHCR Protection Policy Paper; Understanding community-based protection
- https://www.icrc.org/en/download/file/70246/implementing_community-based_approaches_in_response_to_internal_displacement.pdf
- Inter-Agency Standing Committee:s definition av protection